

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Nodokļu maksāšanas režīmi bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem

31.01.2024.

Lietotie saīsinājumi

EDS	Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēma
IIN	iedzīvotāju ienākuma nodoklis
MUN	mikrouzņēmumu nodoklis
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VSAOI	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
SDI konts	saimnieciskās darbības ieņēmumu konts

Vispārīga informācija

Persona pirms reģistrēšanās Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrējas kā individuālais komersants vai saimnieciskās darbības veicējs.

[Ministru kabineta 2013. gada 16. jūlija noteikumi Nr. 404 "Prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrēšanas kārtība"](#)

Reģistrējoties VID **kā saimnieciskās darbības veicējam**, iespējams izvēlēties vienu no šādiem nodokļu maksāšanas režīmiem:

- 1) iedzīvotāju ienākuma nodoklis par ienākumiem no saimnieciskās darbības;
- 2) samazinātā patentmaksā;
- 3) mikrouzņēmumu nodoklis.

Reģistrējoties Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā kā **individuālajam komersantam**, iespējams izvēlēties vienu no šādiem nodokļu maksāšanas režīmiem:

- 1) iedzīvotāju ienākuma nodoklis par ienākumiem no saimnieciskās darbības;
- 2) mikrouzņēmumu nodoklis.

Saimnieciskās darbības reģistrācija VID

Izvēloties vienu no nodokļu režīmiem, pēc veiksmīgas identificēšanās ar personas internetbankas datiem nokļūsit EDS (<https://eds.vid.gov.lv/login/>). Reģistrējot saimniecisko darbību EDS, atver sadaļu "Dokumenti" – "No veidlapas" – "Nodokļu maksātāju reģistrācijas un datu izmaiņu veidlapas" – "Nodokļu maksātāja (fiziskās personas) reģistrācija".

1. Atver sadaļu "Dokumenti" – "No veidlapas".

2. Izvēlas sadaļu "Nodokļu maksātāju reģistrācijas un datu izmaiņu veidlapas" – "Nodokļu maksātāja (fiziskās personas) reģistrācija" un reģistrējas.

Lūdzu, izvēlaties reģistrācijas veidu, kurā vēlaties reģistrēties, mainīt datus vai slēgt

Saimnieciskās darbības veicējs

Par saimnieciskās darbības veicēju ir jāreģistrējas, ja tiek veiktas darbības, kas vērstas uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu par atbildību, kā arī atbildēt kaut vienam no šādiem kritērijiem:

- 1) ir veikti regulāri un sistemātiski darījumi (trīs un vairāk darījumi gada laikā vai pieci un vairāk darījumi trīs gadu laikā),
- 2) ieņēmumi no darījuma pārsniedz 14229 un vairāk euro gadā, izņemot ieņēmumus no personīgā īpašuma atsavināšanas atbilstoši likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļes 19. 2.punktam;
- 3) darbības ekonomiskā būtība vai personas īpašumā esošo lietu apjoms norāda uz sistemātisku darbību ar mērķi gūt atbildību.

Pirms saimnieciskās darbības reģistrēšanas jāaizpilda anketa, lai pārliecinātos, ka ienākums nav algas nodokļa objekts. Pēc informācijas izvērtēšanas ir iespējams turpināt saimnieciskās darbības reģistrēšanu, atzīmējot "Apliecinu, ka ir izvērtēta informācija par darba līguma priekšrocībām".

Lai reģistrētu **samazināto patentmaksu**, persona atver sadaļu "Dokumenti" – "No veidlapas" – "Iedzīvotāju ienākuma nodokļa dokumenti" – "Iesniegums Valsts ieņēmumu dienestam par reģistrāciju patentmaksas veikšanai".

1. Atver sadaļu "Dokumenti" – "No veidlapas" – "Iedzīvotāju ienākuma nodokļa dokumenti".

Nodokļu maksāšanas režīmi bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem

SAGATAVOT DOKUMENTU

- Gada ienākumu deklarācija
Gada ienākumu deklarācija un tās pielikumi
- Gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēšanas deklarācija - GD veidlapa
Gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēšanas deklarācija. GD veidlapa
- IeIEN pārskats par izmaksām nerezidentiem
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskats par fiziskās personas - nerezidenta - gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli Latvijas Republikā
- Iesniegums automātiskai nodokļa atmaksas saņemšanai, neiesniedzot gada ienākumu deklarāciju
Iesniegums automātiskai nodokļa atmaksas saņemšanai, neiesniedzot gada ienākumu deklarāciju
- Iesniegums Valsts ieņēmumu dienestam par reģistrāciju patentmaksas veikšanai
Iesniegums Valsts ieņēmumu dienestam par reģistrāciju patentmaksas veikšanai**
- Informācija par aizdevumiem fiziskajai personai
Informācija par aizdevumiem fiziskajai personai
- Informācija par darījumiem, kas uzsākti, bet nav pabeigti vienā taksācijas gadā - DK veidlapas pielikums
Informācija par darījumiem, kas uzsākti, bet nav pabeigti vienā taksācijas gadā. DK veidlapas pielikums
- Paziņojums par fiziskajai personai izmaksātajām summām
Paziņojums par fiziskajai personai izmaksātajām summām

2. Izvēlas "Iesniegums Valsts ieņēmumu dienestam par reģistrāciju patentmaksas veikšanai".

Iesniegums Valsts ieņēmumu dienestam par reģistrāciju patentmaksas vai samazinātās patentmaksas veikšanai

Pārbaudīt un saglabāt | Dokumenta šūnās versija

Reģistrē saimniecisko darbību VID	Samazinātā patentmaksas	Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs
Reģistrējas VID pirms saimnieciskās darbības uzsākšanas	Reģistrācijas iesniegumu VID iesniedz un samazināto patentmaksu samaksā vienotajā nodokļu kontā ne vēlāk kā septiņas darbdienu pirms konkrētā perioda (kalendāra pusgada vai kalendāra gada), kad paredzēts sākt samazinātās patentmaksas piemērošanu	Reģistrējas VID pirms saimnieciskās darbības uzsākšanas, vienlaikus ar reģistrācijas iesniegumu izvēlas maksāt mikrouzņēmumu nodokli vai, ja maina nodokļa maksāšanas režīmu, izvēloties maksāt mikrouzņēmumu nodokli, iesniedz pieteikumu VID līdz iepriekšējā gada 15. decembrim
Iesniedz VID:		
Aizpilda EDS nodokļu maksātāja reģistrācijas veidlapu, norāda saimnieciskās darbības veidu (NACE 2. red. ¹)	Aizpilda EDS nodokļu maksātāja reģistrācijas veidlapu. Reģistrējot samazināto patentmaksu, izvēlnē izvēlas profesiju grupu - auklis,	Aizpilda EDS nodokļu maksātāja reģistrācijas veidlapu, norāda saimnieciskās darbības veidu (NACE 2. red. ¹), atzīmējot, ka

¹NACE: Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā, 2. redakcija, pieejama <https://www.csp.gov.lv/lv/klasifikacija/nace-2-red>

Nodokļu maksāšanas režīmi bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem

	gubernants, aprūpētājs, skolēnu pavadonis, privātskolotājs.	maksās mikrouzņēmumu nodokli ! Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējs (aukle), kas izvēlējis maksāt mikrouzņēmumu nodokli, var automatizēt nodokļa nomaksu, izmantojot saimnieciskās darbības ieņēmumu (SDI) kontu. Iesniegums par SDI kontu jāiesniedz vienlaikus ar saimnieciskās darbības reģistrēšanu, savukārt jau reģistrēts mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs (bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējs) iesniegumu iesniedz ne vēlāk kā piecas darbdienu pirms nākamā ceturkšņa sākuma un kontu sāk izmantot no nākamā ceturkšņa.
--	--	---

NODOKĻI NO SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS

Persona, kas ir reģistrējusi saimniecisko darbību un izvēlējusies maksāt nodokļus vispārējā kārtībā:

- kārtu grāmatvedības uzskaiti;

Iepazīties ar metodiskajiem materiāliem, kas būtiski atvieglos grāmatvedības organizēšanu, var [šeit](#).

- no saimnieciskās darbības ienākuma aprēķina un samaksā nodokļus un iesniedz pārskatus.

No saimnieciskās darbības ienākuma maksā **IIN un VSAOI**

IIN	20 %	gada ienākumam līdz 20 004 eiro
	23 %	gada ienākumam no 20 004 eiro līdz 78 100 eiro
	31 %	gada ienākumam, kas pārsniedz 78 100 eiro

VSAOI	31,07 %	vispārējā gadījumā no saimnieciskās darbības mēneša ienākuma, kas nav mazāks par Ministru kabineta noteikto minimālo mēneša darba algu (700 eiro) (turpmāk – VSAOI objekts)
	10 %	obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai no pārējā saimnieciskās darbības ienākuma, no kura nav maksāti 31,07 %

Nodokļu maksāšanas režīmi bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem

	Ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī \geq 700 eiro	Ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī $<$ 700 eiro	Ienākumi no saimnieciskās darbības $<$ 700 eiro mēnesī
	31,07 % no vismaz 700 eiro (vai izvēlēta lielāka VSAOI objekta) + 10 % pensiju apdrošināšanai no starpības starp faktiskajiem ienākumiem no saimnieciskās darbības un 700 eiro (vai cita izvēlētā VSAOI objekta)	10 % apmērā pensiju apdrošināšanai no faktiskajiem ienākumiem (peļņas)	VSAA aprēķina minimālās obligātās iemaksas

Lai noteiktu, vai par konkrēto personu obligātās iemaksas ir veiktas minimālajā apmērā, VSAA summē visus darba ņēmēja ienākumus, kas nopelnīti, strādājot pie visiem darba devējiem, kā arī pašnodarbinātā statusā deklarētos saimnieciskās darbības ienākumus.

Detalizēta informācija ir pieejama VID tīmekļvietnē www.vid.gov.lv ievietotajos metodiskajos materiālos:

- **“Pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas 2024”** (“Nodokļi” – “Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas” – “Informatīvie un metodiskie materiāli”, izvēloties tēmu “Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veikšana noteiktām nodokļu maksātāju kategorijām”),
- **“Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas”** (“Nodokļi” – “Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas” – “Informatīvie un metodiskie materiāli”, izvēloties tēmu “Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas”),
- **“Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no saimnieciskās darbības ienākuma”** (“Nodokļi” – “Iedzīvotāju ienākuma nodoklis” – “Informatīvie un metodiskie materiāli”, izvēloties tēmu “Nodokļa piemērošanas kārtība”).

Nodokļu maksāšanas režīmi bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem

Saimnieciskās darbības veicējs iesniedz šādus pārskatus:

Pārskata/deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa samaksas termiņš
Pašnodarbinātā vai darba ņēmēja ziņojums	Līdz pārskata ceturksnim sekojošā mēneša 17. datumam	VSAOI: līdz pārskata ceturksnim sekojošā mēneša 23. datumam, t. i., par 2024. gada: <ol style="list-style-type: none"> 1. ceturksni – līdz 23. aprīlim, 2. ceturksni – līdz 23. jūlijam, 3. ceturksni – līdz 23. oktobrim, 4. ceturksni – līdz nākamā gada 23. janvārim
Gada ienākumu deklarācija	2023. un 2024. gadā no 1. marta līdz 1. jūnijam, bet, ja kopējie ienākumi pārsniedz 78 100 eiro, – no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam	Aprēķinātais IIN 2024. gadā jāsamaksā: <hr/> Ja kopējie gada ienākumi ≤ 78 100 eiro un <hr/> aprēķinātais IIN ≤ 640 eiro <hr/> - līdz 23. jūnijam <hr/> aprēķinātais IIN > 640 eiro <hr/> - līdz 23. jūnijam <hr/> - līdz 23. jūlijam <hr/> - līdz 23. augustam (iemaksājot katrā termiņā 1/3 no kopējās IIN summas) <hr/> Ja kopējie gada ienākumi > 78 100 eiro un <hr/> aprēķinātais IIN ≤ 640 eiro <hr/> - līdz 23. jūlijam <hr/> aprēķinātais IIN > 640 eiro <hr/> - līdz 23. jūlijam <hr/> - līdz 23. augustam <hr/> - līdz 23. septembrim (iemaksājot katrā termiņā 1/3 no kopējās IIN summas)

Nodokļu maksāšanas režīmi bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem

		<p>līdz 23. jūlijam – iemaksā minimālo nodokli 50 eiro, ja aprēķinātais IIN no saimnieciskās darbības ienākuma nepārsniedz 50 eiro.</p> <p>Minimālais nodoklis 50 eiro nav jāmaksā:</p> <ul style="list-style-type: none">• ja ir veiktas VSAOI par sevi kā pašnodarbinātu personu;• par pirmo un otro saimnieciskās darbības gadu un par gadu, kurā izbeigta saimnieciskā darbība;• par tām gada kalendāra dienām, kurās persona atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, pārejošā darbnespējā, grūtniecības un dzemdību atvaļinājumā (izsniegta darbnespējas lapa "B").
--	--	---

SAMAZINĀTĀ PATENTMAKSA

Samazinātā patentmaksa ir valsts noteikts vienots fiksēts maksājums, kas ietver IIN.

Maksāšanas kārtība	Maksā par vienu kalendāra gadu 17 eiro vai sešiem kalendāra mēnešiem – 9 eiro
Grāmatvedības organizēšana	Veic tikai ieņēmumu uzskaiti, kurā hronoloģiskā secībā norāda saimnieciskās darbības ieņēmumus, un nav noteikts pienākums sniegt pārskatus VID
Nosacījumi	<p>Var izvēlēties, ja:</p> <ul style="list-style-type: none">• ir piešķirta vecuma pensija (tostarp priekšlaicīgi) un ir tiesības piemērot pensionāra neapliekamo minimumu vai ir persona ar 1. vai 2. grupas invaliditāti;• saimnieciskās darbības ieņēmumi pirmstaksācijas gadā nepārsniedz 3000 eiro;• nav algas nodokļa maksātājs;• nenodarbina citas personas;• atbilstoši paša prognozei taksācijas gadā saimnieciskās darbības ieņēmumi (pārrēķinot uz pilnu taksācijas gadu) nepārsniegs 3000 eiro. <p>Vienlaikus nevar veikt citu saimniecisko darbību, būt MUN maksātājs, kā arī pakalpojumu sniedzējs saimnieciskās darbības veicējam (arī komersantam) viņa saimnieciskās darbības ietvaros.</p>

Detalizēta informācija par samazināto patentmaksu ir pieejama VID tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Nodokļi" – "Iedzīvotāju ienākuma nodoklis" – "Informatīvie un metodiskie materiāli", izvēloties tēmu "Nodokļa piemērošanas kārtība" – metodiskais materiāls "**Samazinātā patentmaksa**".

MIKROUZŅĒMUMU NODOKLIS

MUN ietver IIN (20 %) un VSAOI (80 %).

Persona, kas izvēlējusies maksāt MUN:

- kārtro grāmatvedības uzskaiti;
- no apgrozījuma aprēķina un samaksā MUN un iesniedz MUN deklarāciju.

Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" izpratnē MUN maksātājs ir pašnodarbināta persona.

VSAA trīs mēnešu laikā pēc ceturkšņa beigām aprēķina minimālās obligātās iemaksas, kas papildus jāveic pašnodarbinātajam (MUN maksātājam), un līdz trešā mēneša 20. datumam paziņo par šīm iemaksām VID. VID vienas darbdienu laikā informē pašnodarbināto EDS par VSAA aprēķinātajām minimālajām obligātajām iemaksām.

Ja pašnodarbinātais (kurš vienlaikus nav darba ņēmējs) prognozē, ka viņa ieņēmumi nerasnēs 2100 eiro ceturksnī (2024. gadā), pašnodarbinātais (MUN maksātājs) var iesniegt VID apliecinājumu par nākamā ceturkšņa vai gada plānotajiem ieņēmumiem, un tad minimālās iemaksas netiks aprēķinātas un nebūs jāmaksā.

MUN maksātājs iesniedz šādu pārskatu:

Pārskata/deklarācijas nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Nodokļa likme/samaksas termiņš
MUN ceturkšņa deklarācija	Līdz pārskata ceturksnim sekojošā mēneša 15. datumam	MUN likme – 25 % MUN iemaksā līdz pārskata ceturksnim sekojošā mēneša 23. datumam, iemaksājot to vienotajā nodokļu kontā

Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējs (aukle), kas izvēlējusies maksāt MUN, izmantojot SDI kontu, visus ieņēmumus no saimnieciskās darbības ieskaita šajā kontā, bet banka sadarbībā ar VID turpmākās darbības veic automātiski, bez paša saimnieciskās darbības veicēja līdzdalības:

- ✓ iesniedz MUN deklarāciju;
- ✓ aprēķina un samaksā nodokli.

Nodokļu maksāšanas režīmi bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem

Jau reģistrēts MUN maksātājs (bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējs) iesniegumu iesniedz ne vēlāk kā piecas darbdienu pirms nākamā ceturkšņa sākuma un kontu sāk izmantot no nākamā ceturkšņa.

Detalizēta informācija ir pieejama VID tīmekļvietnē www.vid.gov.lv:

- par IIN maksāšanas režīmiem ("Iedzīvotājiem" – "**Saimnieciskā darbība**" un "**Pirmie soļi topošajiem uzņēmējiem**");
- par MUN maksāšanas kārtību ("Nodokļi" – "Mikrouzņēmumu nodoklis" – "Informatīvie un metodiskie materiāli" – materiāls "**Mikrouzņēmumu nodoklis**");
- par minimālajām obligātajām iemaksām ("Nodokļi" – "Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas" – "Informatīvie un metodiskie materiāli", izvēloties tēmu "Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas" – metodiskais materiāls "**Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas**");
- par SDI kontu ("Nodokļi" – "Mikrouzņēmumu nodoklis", izvēloties tēmu "**Saimnieciskās darbības ieņēmumu (SDI) konts**").

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā VID aicina ikvienu zvanīt uz VID konsultatīvo tālruni 67120000, vērsties jebkurā VID klientu apkalpošanas centrā vai uzdot jautājumu rakstveidā EDS sadaļā "Sarakste ar VID".

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 01.01.2016.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 31.01.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID"